

Brüssel, 9. juuni 2026
(OR. en)

10269/26

Institutsioonidevaheline
dokument:
2026/0137 (NLE)

SOC 375
EMPL 199
ECOFIN 788
EDUC 256

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	3. juuni 2026
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2026) 510 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2026) 510 final.

Lisatud: COM(2026) 510 final

Brüssel, 3.6.2026
COM(2026) 510 final

2026/0137 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta

SELETUSKIRI

Euroopa Liidu toimimise lepingus on nõutud, et liikmesriigid käsitlevad oma majanduspoliitikat ja edendavad tööhõivet ühise huvi küsimusena ning kooskõlastavad oma tegevust nõukogus. Nõukogu peab vastu võtma tööhõivesuunised (artikkel 148) ning need peavad olema kooskõlas majanduspoliitika üldsuunistega (artikkel 121).

Kui majanduspoliitika üldsuunised kehtivad kogu aeg, siis tööhõivesuuniseid tuleb igal aastal uuendada. Mõlemad suunised võeti vastu korraga 2010. aastal ja see koondpakett on aluseks strateegiale „Euroopa 2020“. 2015. aastal võeti vastu muudetud koondsuunised. Tööhõivesuuniste puhul on alates 2018. aastast välja kujunenud tava, et täielik ajakohastamine, mis hõlmab nii põhjendusi kui ka suuniseid, toimub üle aasta ning vahepealsel aastal ajakohastatakse põhjendusi ja jäetakse suunised muutmata (nn osaline uuendamine). Pärast täielikku ajakohastamist 2024. aastal uuendati 2025. aastal suuniseid osaliselt. Seega ajakohastatakse sel aastal nii suuniseid kui ka põhjendusi. Suunistesse on lisatud uusi elemente, eelkõige järgmiste punktide kohta: i) töökohtade kvaliteet (seotud kvaliteetsete töökohtade tegevuskavaga, mille komisjon esitas 2025. aasta detsembris, ja tööga, mida tööhõivekomitee (EMCO) on teinud töökohtade kvaliteedi eri mõõtmete ja sellega seotud järelevalveraamistiku valdkonnas), ii) oskused ja haridus (kooskõlas nõukogu uue soovitusena inimkapitali kohta; komisjon esitas soovitusi 2025. aasta novembris ja nõukogu võttis selle vastu 2026. aasta märtsis) ning iii) vaesuse vähendamine ja sotsiaalne kaasatus (kooskõlas vaesusevastase strateegiaga, mille komisjon esitas 2026. aasta mais). Suuniseid on paljuski ühtlustatud, et vältida kordusi ja parandada loetavust. Põhjendusi on samuti ajakohastatud vastavalt praegusele sotsiaal-majanduslikule kontekstile ja uusimatele poliitilistele algatustele.

Tööhõivesuunised on koos majanduspoliitika üldsuunistega esitatud nõukogu otsusena liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta (koondsuuniste II osa) ning need moodustavad vastavaid valdkondi käsitlevate riigipõhiste soovitusete aluse.

Muudetud tööhõivesuunised on järgmised.

Suunis 5. Tööjõunõudluse suurendamine

Suunis 6. Tööjõupakkumise edendamine ning parem juurdepääs tööhõivele ja elukestvatele oskustele ja pädevustele omandamisele

Suunis 7. Tööturgude toimimise parandamine ja sotsiaaldialoogi tulemuslikumaks muutmine

Suunis 8. Kõigi jaoks võrdsete võimaluste edendamine, sotsiaalse kaasatuse toetamine ning vaesuse ennetamine ja selle vastu võitlemine

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 148 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust¹,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust²,

olles konsulteerinud Regioonide Komiteega,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust³

ning arvestades järgmist:

- 1) Liikmesriigid ja liit peavad tegutsema kooskõlastatud tööhõivestrateegia väljatöötamise nimel ning eelkõige kvalifitseeritud, koolitatud ja kohanemisvõimelise tööjõu ning kaasavate ja säilienõtkete tööturgude edendamise huvides, et täita Euroopa Liidu lepingu (ELi leping) artiklis 3 sätestatud eesmärk saavutada täielik tööhõive ja sotsiaalne progress ning tasakaalustatud majanduskasv. Liikmesriigid peavad käsitlema tööhõive edendamist ühise huvi küsimusena ja oma sellealase tegevuse nõukogus kooskõlastama.
- 2) Liit peab võitlema sotsiaalse tõrjutuse ja diskrimineerimise vastu ning edendama sotsiaalset õiglust ja sotsiaalkaitset, seisma naiste ja meeste võrddõiguse, põlvkondade solidaarsuse ning lapse õiguste kaitse eest, nagu on sätestatud ELi lepingu artiklis 3. Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklile 9 peab liit oma poliitika ja meetmete kindlaksmääramisel ja rakendamisel arvesse võtma kõrge tööhõivemäära edendamise, piisava sotsiaalkaitse tagamise, sotsiaalse tõrjutuse vastase võitluse ning hariduse, koolituse ja inimeste tervise kaitse kõrge tasemega seotud nõudeid.
- 3) Kooskõlas ELi toimimise lepinguga on liit Euroopa poolaasta⁴ raames välja töötanud majandus- ja tööhõivepoliitika integreeritud poliitika koordineerimise raamistiku ning seda rakendanud. Euroopa poolaasta meetmed on kooskõlas konkurentsivõime kompassiga, millega on loodud raamistik konkurentsivõime suurendamiseks seeläbi, et kaotatakse innovatsioonilõhe, vähendatakse majanduse süsinikuheidet ja liigset

¹ 2026. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

² 2026. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

³ 2026. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata).

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2024. aasta määrus (EL) 2024/1263 majanduspoliitika tulemusliku koordineerimise ja mitmepoolse eelarvejärevalve kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1466/97 (ELT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

sõltuvust ning tugevdatakse julgeolekut. Konkurentsivõime kompassis on sätestatud horisontaalsed tugisüsteemid, mis hõlmavad oskusi, kvaliteetseid töökohti ja sotsiaalset õiglust. Euroopa poolaasta hõlmab ka Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni poolt 2017. aasta novembris välja kuulutatud Euroopa sotsiaalõiguste samba⁵ põhimõtteid. Samba järelevalvevahendiks on sotsiaalvaldkonna tulemustabel. Sotsiaalvaldkonna tulemustabel on aluseks ka liidus esinevate ülespoole suunatud sotsiaalse lähenemise riskide ja probleemide analüüsile, mis viiakse läbi sotsiaalse lähenemise raamistikus⁶. Euroopa poolaasta raames nähakse ette tihe koostöö sotsiaalpartnerite, kodanikuühiskonna ja muude sidusrühmadega. Euroopa poolaasta meetmeid täiendatakse ka digikümneni poliitikaprogrammi juhtimise ja soovitustega.

- 4) Liikmesriikide tööhõivepoliitika suunised, mis on esitatud käesoleva otsuse lisas (edaspidi „tööhõivesuunised“), ning liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuunised, mis on esitatud nõukogu soovitusel (EL) 2015/1184,⁷ on osa sellest raamistikust ja need kokku moodustavad koondsuunised. Tööhõivesuuniste alusel suunatakse poliitika elluviimist liikmesriikides ja liidus, võttes arvesse liikmesriikide omavahelist seotust. Sel viisil kooskõlastatud liidu ja liikmesriikide poliitikameetmed kujutavad endast majandus-, tööhõive- ja sotsiaalpoliitika mõistlikku kombinatsiooni. See peaks avaldama positiivset ülekanduvat mõju tööturgudele ja ühiskonnale laiemalt, tugevdama majanduslikku ja sotsiaalset vastupanuvõimet ning aitama tõhusalt lahendada keskpika perioodi ja pikaajalisi probleeme, sealhulgas reageerida vajadusele tugevdada konkurentsivõimet, innovatsiooni ja tootlikkust ning liidu strateegilist autonoomiat. Liidu ja liikmesriikide majandus- ja tööhõivepoliitika peaks käima käsikäes liidu õiglase üleminekuga kliimanetraalsele, keskkonnakestlikule ja digitaalselt suveräänsele majandusele.
- 5) Tööhõivesuunised on kooskõlas liidu majanduse juhtimise läbivaadatud raamistikuga,⁸ mis jõustus 30. aprillil 2024, ning kehtivate liidu õigusaktide ja liidu algatustega. Nende hulka kuuluvad muu hulgas komisjoni 5. märtsi 2025. aasta teatis „Oskuste liit“⁹ ja 6. mai 2026. aasta teatis „Euroopa Liidu vaesusevastane strateegia: vaesuse vastu võitlemine ja selle ennetamine lapsepõlvest kõrge vanuseni“ ning nõukogu 9. märtsi 2026. aasta soovitus inimkapitali kohta Euroopa Liidus.
- 6) Euroopa sotsiaalõiguste sambas on esitatud kakskümmend põhimõtet ja õigust, mis toetavad hästi toimivaid ja õiglaseid tööturges ja sotsiaalhoolekande süsteeme. Need põhimõtted ja õigused on struktureeritud järgmiselt: võrdsed võimalused ja juurdepääs tööturule, õiglased töötingimused ning sotsiaalkaitse ja sotsiaalne kaasatus, ning nende alusel määratletakse liidu strateegiline suund. Euroopa sotsiaalõiguste samm koos sellele lisatud sotsiaalvaldkonna tulemustabeliga annab ka juhised selle kohta, kuidas Euroopa poolaasta raames jälgida liikmesriikide tööhõive ja oskuste olukorda ning nende toimetulekut sotsiaalvaldkonnas, samuti ülespoole suunatud sotsiaalset lähenemist liidus. Samba alusel viiakse ellu reforme ning algatatakse riiklikul,

⁵ Institutsioonide ühine teadaanne Euroopa sotsiaalõiguste samba kohta (ELT C 428, 13.12.2017, lk 10).

⁶ Vt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2024. aasta määruse (EL) 2024/1263 artikli 3 lõike 3 punkt b ja põhjendus 8.

⁷ Nõukogu 14. juuli 2015. aasta soovitus (EL) 2015/1184 liikmesriikide ja Euroopa Liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta (ELT L 192, 18.7.2015, lk 27).

⁸ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2024. aasta määrus (EL) 2024/1263 majanduspoliitika tulemusliku koordineerimise ja mitmepoolse eelarvejärelvalve kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1466/97 (ELT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

⁹ COM(2025) 90 final.

piirkondlikul ja kohalikul tasandil investeringuid, nii et tänapäevase ühiskonna majanduses oleksid tasakaalus nii sotsiaal- kui ka turuküsimused.

- 7) 4. märtsil 2021 esitas komisjon Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamise tegevuskava. See sisaldab 2030. aastaks seatud kaugelevaatavaid, ent realistlikke liidu peamisi eesmärke tööhõive valdkonnas (vähemalt 78 % elanikkonnast vanuses 20–64 peaks töötama), oskuste alal (vähemalt 60 % kõigist täiskasvanutest peaks igal aastal mõnel koolitusel osalema) ning vaesuse vähendamise alal (vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse riskiga inimeste arv peaks kahanema vähemalt 15 miljoni võrra, sealhulgas selliste laste arv viie miljoni võrra) (edaspidi „liidu 2030. aasta peamised eesmärgid“). Tegevuskava sisaldas ka täiendavaid alleesmärke ja läbivaadatud sotsiaalvaldkonna tulemustabelit. 2021. aasta mais toimunud Porto sotsiaaltippkohtumisel ja Euroopa Ülemkogu 2021. aasta juunis toimunud kohtumisel avaldasid riigipead ja valitsusjuhid neile liidu 2030. aasta peamistele eesmärkidele toetust. Need eesmärgid koos sotsiaalvaldkonna tulemustabeliga aitavad Euroopa poolaasta raames jälgida Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtete rakendamisel tehtud edusamme. Kõike eelnevat arvesse võttes seavad ka liikmesriigid endale kaugelevaatavaid riiklikke eesmärke, mis on iga liikmesriigi lähtepositsiooni nõuetekohaselt arvestades asjakohased ja aitavad saavutada liidu 2030. aasta peamisi eesmärke.
- 8) Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamist ning edusamme liidu 2030. aasta peamiste eesmärkide ja riiklike eesmärkide saavutamisel jälgitakse nõukogu poolt 2026. aasta märtsis vastu võetud ühises tööhõivearuandes ning neid tulemusi kajastatakse Euroopa poolaasta seirevahendites. Ühine tööhõivearuanne sisaldab esimese etapi riigipõhist analüüsi, milles kooskõlas sotsiaalse lähenemise raamistikuga kajastatakse ülespoole suunatud sotsiaalset lähenemist ohustavaid võimalikke riske. Selles analüüsis selgitatakse välja liikmesriigid, kus esineb võimalikke riske, mida tuleb käsitleda põhjalikumas teise etapi analüüsis.
- 9) Koondsuunised on aluseks riigipõhistele soovitudele, mida nõukogu liikmesriikidele Euroopa poolaasta raames esitab. Olgugi et koondsuunised on adresseeritud liikmesriikidele ja liidule, tuleks neid rakendada koostöös kõigi liikmesriigi, piirkondliku ja kohaliku tasandi ametiasutustega, tehes tihedat koostööd parlamentide, sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonna esindajatega. Tööturu- ja sotsiaalreformides tuleks järgida sotsiaaldialoogi ja kollektiivlääbirääkimiste riiklikke tavasid ning võtta arvesse sotsiaalpartnerite autonoomiat. 2024. aasta Val Duchesse'i tippkohtumisel kinnitati taas sotsiaaldialoogi tähtsust töömaailma probleemide lahendamisel, samuti tehti seda 2025. aasta märtsis allkirjastatud Euroopa sotsiaaldialoogi paktis.
- 10) Liikmesriigid peaksid täielikult ära kasutama olemasolevaid ELi rahalisi vahendeid, eelkõige Euroopa Sotsiaalfond+ ja kliimameetmete sotsiaalfondi vahendeid, et edendada kvaliteetset tööhõivet ja oskusi, võidelda vaesuse vastu ning toetada tööhõive- ja sotsiaalreformide ning -investeeringuid. Siia alla käivad ka võitlus sotsiaalse tõrjutuse ja diskrimineerimise vastu, juurdepääsetavuse ja kaasatuse tagamine ning tööjõu täiend- ja ümberõppe võimaluste edendamine, elukestev õpe ning kvaliteetse hariduse ja koolituse pakkumine kõigile. 2027. aasta järgsel rahastamisperioodil jätkatakse integreeritud jõupingutusi neis valdkondades riiklike ja piirkondlike partnerluskavadega. Tööhõivesuunised peaksid olema ka aluseks riiklike taaste- ja vastupidavuskavade kavandamisel. Liidu üldiste süsinikuheite vähendamise

eesmärkide kontekstis on ülimalt oluline kliimameetmete sotsiaalfond¹⁰, mis on suunatud vähekaitsitud leibkondade ja transpordikasutajate vajaduste rahuldamisele ning mikroettevõtjate probleemide lahendamisele.

- 11) Tööhõivekomitee ja sotsiaalkaitsekomitee peaksid kooskõlas oma vastavate ELi toimimise lepingust lähtuvate volitustega jälgima, kuidas võetakse tööhõivesuuniseid asjaomase poliitika rakendamisel arvesse. Nimetatud komiteed ning majandus- ja sotsiaalpoliitika koordineerimises osalevad nõukogu ettevalmistavad organid peaksid tegema tihedat koostööd. Tuleks jätkata Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahelist poliitikadialoogi, eelkõige tööhõivesuuniste üle.
- 12) Sotsiaalkaitsekomiteega on konsulteeritud,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Võetakse vastu liikmesriikide tööhõivepoliitika suunised (edaspidi „tööhõivesuunised“), mis on esitatud lisas. Tööhõivesuunised moodustavad osa koondsuunistest.

Artikkel 2

Liikmesriigid võtavad tööhõivesuuniseid arvesse oma tööhõivepoliitikas ja reformikavades, millest antakse aru vastavalt ELi toimimise lepingu artikli 148 lõikele 3.

Artikkel 3

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta määrus (EL) 2023/955, millega luuakse kliimameetmete sotsiaalfond ja muudetakse määrust (EL) 2021/1060 (ELT L 130, 16.5.2023, lk 1–51).